

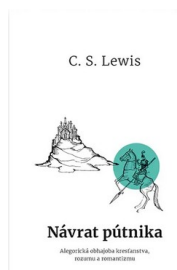
Clive Staples Lewis

Návrat pútníka

Alegorická obhajoba kresťanstva, rozumu a romantizmu

Porta Libri a POSTOJ MEDIA, 2024

preklad: Eva Baloghová (a Jana Vinterová)

• 121

Pascal

- Neobdivujem nadbytok jednej konkrétnej cnosti, kým zároveň nevidím nadbytok opačnej cnosti. Človek nedokazuje svoju veľkosť tým, že stojí v nejakej krajnosti, ale tým, že sa dotýka oboch krajností naraz a vyplňa všetko, čo leží medzi nimi.

• 154

(...) Človek vekom stráca vieru v abstraktnú logiku. Nikdy nemáte pocit, že pravda je taká veľká a taká jednoduchá, že obyčajné slová ju nedokážu obsiahnuť?

• 165

Potreba poslúchať pravidlá je (...) predpokladaná dokonca aj v doktríne, ktorá vyhlasuje naše dodržiavanie pravidiel či samotné pravidlá len za samolúbosť.

• 199

Tak je to vždy s ľuďmi, ktorí zostávajú stále doma. Keď sa im niečo vo vlastnej dedine páči, berú to ako niečo, čo je univerzálne a večné, aj keď o tom päť míľ od nich pravdepodobne nikto nikdy nepočul. Ak sa im niečo nepáči, hovoria, že je to iba lokálna zaostalá malomeštiacka konvencia, hoci to môže byť zákon, ktorým sa riadia celé národy.

• 214

Svoje vízie vytrženia sa nesmieš snažiť udržať. Vykonal, čo vykonať mali. Manna, ktorú si nazbieraš do zásoby, sčervivie.

• 245

Bojovať proti jednej neresti pomocou druhej je asi tá najnebezpečnejšia stratégia, aká existuje. Veď viete, čo sa stáva kráľovstvám, ktoré používajú cudzích žoldnierov.

• 271

(...) Hlad je príjemný, len pokiaľ vieme (či veríme), že sa čoskoro najeme.

• 280

Boli sme stvorení tak, aby sme neboli ani čisto rozumoví, ani čisto inštinktívni ľudia, ale ľudia. Ani zvieratá,

ani anjeli, ale ľudia – tvory rozumné a zároveň živočíšne.

- 280

Poskytnutie „kľúča“ k alegórii môže povzbudzovať k určitému mylnému chápaniu tohto žánru, ktoré som na inom mieste ako literárny kritik odsúdil. Môže viesť ľudí k predpokladu, že alegória je akési zamaskovanie, akýsi spôsob hovoriť v hádankách to, čo sa inak dá povedať jasnejšie. V skutočnosti však všetky dobré alegórie existujú nie preto, aby skrývali, ale aby odhaľovali; aby urobili vnútorný svet hmatateľnejším tým, že mu dajú predstavivosťou vytvorené konkrétne vtelenie.